

JAARVERSLAG 2005

HANDTHEATER

INHOUDSOPGAVE

Activiteitenverslag	2
Doelstelling en functies	2
Theatervoorstellingen voor volwassenen	4
Theatervoorstellingen voor kinderen	8
Culturele activiteiten	8
Opleiding en educatie	8
Audiovisuele projecten	9
Diensten aan derden	9
Buitenlandse contacten	10
Contacten in de buurt	10
Publiciteit	10
Bestuursverslag	11
Personeel	11
Bestuur	12
Financiën	12
Prestatie	12
Voomemens	13
Jaarrekening	14
Bijlagen	
Speellijst	
Diensten aan derden	
Media	
Colofon	

ACTIVITEITENVERSLAG

DOELSTELLING EN FUNCTIES

Handtheater is een unieke verschijning in het Nederlands toneelbestel. Het is de enige theatergroep die tweetalige voorstellingen brengt in de Nederlandse Gebarentaal en het gesproken Nederlands voor een publiek dat voor dertig percent uit doven en voor zeventig percent uit horenden bestaat. Voorstellingen worden gegeven in de eigen accommodatie, Cultureel Centrum 't OOG in Amsterdam, en in kleine en middelgrote zalen in Nederland en daarbuiten.

De bezoekers van Cultureel Centrum 't OOG komen voor ongeveer de helft van (ver) buiten Amsterdam.

Hoewel Handtheater structurele subsidie ontvangt voor het maken van één theatervoorstelling per jaar, brengt de uniciteit van het gezelschap een aantal nevenfuncties met zich mee:

- opleiding en deskundigheidsbevordering
- tolken en vertalen
- informatie
- ontwikkeling en experiment.

Opleiding en deskundigheidsbevordering

Omdat de reguliere opleidingen op het gebied van de podiumkunsten voor doven niet of nauwelijks toegankelijk zijn, heeft Handtheater van het begin af getracht in die leernte te voorzien door potentiële dove gastacteurs workshops en cursussen aan te bieden. De zestien actrices van de voorstelling *Vagina Verhalen* bijvoorbeeld kregen voorafgaand aan de repetities gedurende een klein jaar een cursus van een dagdeel per week.

Tolken en vertalen

De meeste voorstellingen van Handtheater zijn tweetalig. Vandaar dat Handtheater aandacht moet besteden aan het vertalen van Nederlands naar Nederlandse Gebarentaal en vice versa. De oorspronkelijke *Vagina Monologen* werden bijvoorbeeld vertaald van het Engels naar het Nederlands, van het Nederlands naar de Nederlandse Gebarentaal, en van de Nederlandse Gebarentaal naar de tolktekst.

Ook het verhaal *Mendel Bronstein* van de schrijfster Anna Enquist werd van het Nederlands naar de Nederlandse Gebarentaal vertaald en vervolgens van de Nederlandse Gebarentaal naar de gesproken tolktekst.

Theatertolken, door Handtheater stemacteurs genoemd, moeten getraind worden in deze speciale manier van acteren. De stemacteur vertolkt wat de dove acteur in de Nederlandse Gebarentaal ten tonele voert. De voorstelling *Vagina Verhalen* bijvoorbeeld werd door zestien actrices op de planken gezet. Acht dove actrices werkten met acht horende actrices in duo's samen, waarbij de een de tekst in gebarentaal bracht en de ander – simultaan – in het gesproken Nederlands.

Informatie

Omdat beleidsmakers, theaterprogrammeurs, het potentiële horende publiek en de media weinig tot geen kennis hebben over gebarentaal in het algemeen en theater in gebarentaal in het

bijzonder, is het van groot belang dat zij worden geïnformeerd over en geënthousiasmeerd voor deze bijzondere vorm van theater. Hoewel Handtheater helaas geen vaste publiciteitsmedewerker heeft, wordt toch getracht informatie in een aantrekkelijke vorm aan te bieden.

Ook het potentieel dove publiek moet worden geïnformeerd, omdat het de dovengemeenschap ontbreekt aan een theatertraditie. Voorstellingen van horende theatergroepen zijn voor doven immers niet of nauwelijks te volgen, waardoor zij vrijwel nooit de voet over de drempel van een theater zetten. Zij moeten vertrouwd worden gemaakt met de theatertaal, de verschillende genres en stijlen, de theatergeschiedenis enz.

Ontwikkeling en experiment

De unieke positie die Handtheater in het Nederlands toneelbestel inneemt, maakt internationale contacten met theatergroepen van doven onontbeerlijk. Met deze buitenlandse theatergroepen kan Handtheater van gedachten wisselen over wat theater in een gebarentaal is of zou kunnen zijn. Die uitwisseling is noodzakelijk om te komen tot een verdere ontwikkeling van theater in gebarentaal en tot experimenten op het gebied van tolken en vertalen.

Buitenlandse theatergroepen van doven kennen ook de uitdaging van het bedienen van twee doelgroepen, doven en horenden.

Ook zij vinden creatieve oplossingen voor het informeren van de overheid, de media en het horende publiek.

In de meeste landen is geen theateropleiding voor doven. Uitzonderingen zijn de Verenigde Staten, Tsjechië en Zweden. Ook in het buitenland zijn dove acteurs meestal 'selfmade'. Door internationale uitwisseling kunnen dove acteurs van elkaar leren.

Omdat de bovengenoemde nevenfuncties te zwaar op Handtheater rusten, hebben het bestuur en de medewerkers van Handtheater besloten om deze onder te brengen bij de stichting in oprichting Cultureel Centrum 't OOG. Deze stichting zou onder andere als kweekvijver voor Handtheater kunnen functioneren. Het bestuur en de medewerkers van Handtheater hebben daarom stappen ondernomen tot de oprichting van deze stichting, potentiële bestuursleden benaderd, statuten laten opstellen, een beleidsplan geschreven en subsidieaanvragen gedaan. Zoals het er nu naar uitziet, is een aantal grote fondsen bereid om in de nabije toekomst in dit nieuwe cultureel centrum te investeren.

Vagina Verhalen

Vagina Verhalen is gebaseerd op de bekende Vagina Monologen van Eve Ensler en op interviews met dove vrouwen.

De Amerikaanse schrijfster, Eve Ensler, interviewde meer dan tweehonderd vrouwen van verschillende leeftijd en achtergrond. De interviews vormden de basis voor de toneeltekst *De Vagina Monologen*. In *Vagina Verhalen* zijn vijf monologen vervangen door verhalen van dove vrouwen.

De voorstelling - gespeeld door zestien actrices, acht dove en acht horende vrouwen, in de Nederlandse Gebarentaal en het gesproken Nederlands – is door pers en publiek bijzonder positief ontvangen.

Wie gebarentaal verstaat, krijgt zonder enige twijfel een poëtische voorstelling te zien. Wie luistert naar de gesproken verhalen en kijkt naar de uitdrukkingen in gebarentaal, krijgt dat in elk geval. Ritmisch gaat het en blijft het. De Vagina Verhalen zijn op veel momenten als een dans. De actrices bewegen volgens een eenvoudige maar doeltreffende choreografie. Ook over doof zijn maakt de voorstelling, misschien wel dankzij dit beladen onderwerp, veel duidelijk. Het is niet anders. De taal is alleen anders. In het theater krijgt die taal extra veel zeggingskracht.

Sandra Bos, De Stentor

Bijzonder is ook het gebruik van tolken, elke actrice heeft een eigen tolk. Maar de rol van de tolk beperkt zich niet tot het tolken alleen. Ook de tolk neemt deel aan het spel, acteert, danst en steelt de show. Er is speels en creatief omgegaan met het plaatsen van de tolk ten opzichte van haar actrice. Dan weer hangen ze aan elkaar, bewegen ze ver van elkaar door de ruimte of zitten ze tegenover elkaar. Het theatertolken is een kunst op zich geworden.

Tamara van Meer, Woord & Gebaar

Nooit geweten dat gebarentaal zo mooi kan zijn. Combinatie met horenden was zeer speciaal. Mooie, soms poëtische teksten als basis. Qua vormgeving, licht e.d. prachtig. En 't onderwerp. Ook mannen horen deze voorstelling te zien.

Jacques Verheyen, Hellevoetse Post

Aantal voorstellingen	8
Aantal bezoekers	928

Bevroren Beweging

In *Bevroren Beweging* brengt John van Gelder, senioracteur, een van de schilderijen van Hendrick Avercamp tot leven. Hendrick Avercamp werd geboren in 1585 in Amsterdam en is in 1634 in Kampen overleden.

Hij werd de Stomme van Kampen genoemd omdat hij doof was. Hendrick Avercamp is beroemd

geworden door zijn winterlandschappen die over de hele wereld in musea te zien zijn. Zijn schilderijen kenmerken zich door levendige taferelen en een zilverwitte atmosfeer.

Omdat Avercamp wel veel schilderijen maar geen teksten, zoals een dagboek of brieven, heeft nagelaten, is een tijdelijke researcher aangesteld om de persoon van Avercamp en diens leef- en familieomstandigheden in kaart te brengen.

Bevroren Beweging is een unieke voorstelling, omdat deze gebaseerd is op een schilderij als toneelscript. Deze visuele basis stelde John van Gelder in staat om – onbelemmerd door een tekst in het geschreven Nederlands – de visuele, beeldende en expressieve kracht van gebarentaal als theatertaal tot zijn recht te laten komen.

De reacties op de vijf try-outs waren dan ook zeer positief.

Van Gelder trekt de toeschouwer met zijn prachtige gebaren en mimiek het leven van Avercamp in. Zoals bij de verschillende personages op het schilderij 'Winterlandschap' uitbeeldt is gewoon te mooi voor woorden, je moet het gezien hebben om er over mee te kunnen praten. Van Gelder zorgt dat je het hele plaatje voor je ziet; van de zure vrouw met de sluier in de grote ijslee tot de angstige palingen die koelbloedig door de spiesen doorboord worden alvorens naar de rokerij gebracht te worden. Met alleen mimiek, gebaren en beweging als zijn instrumenten weet hij de sfeer van Avercamps schilderij op te roepen en raakt hiermee de zintuigen van de toeschouwer.

Tamara van Meer, Woord & Gebaar, november 2005

Van Gelder gebruikt heel zijn lijf, zijn mimiek en soepele gebaren om personen en dieren op het schilderij tot leven te wekken. Het vrijende paartje, de spelende kinderen, de eenden in doodsnood, de palingvisser, de bakker en de bierbrouwerij. Je staat ervan te kijken wat er allemaal gebeurt op het ijs in een zeventiende-eeuws landschap... Wie de voorstelling gezien heeft, stapt het liefst de volgende dag naar het Rijksmuseum.

Agnes van Brussel, De Stentor, 1 december 2005

Aantal try-outs	5
Aantal bezoekers	199

Mendel Bronstein

naar een verhaal van Anna Enquist

*De woorden waren bezig mijn hoofd te verlaten!
Ze kropen mijn hoofd uit, waarschijnlijk door mijn haren.
Toen iedereen sliep pakte ik mijn schaar en knipte alles af, zo dicht mogelijk bij de huid.
Verraders, onder het matras ermee!*
Anna Enquist, De Sprong, bladzijde 75.

Mendel Bronstein is een verhaal uit de bundel *De Sprong* van de bekende Nederlandse schrijfster en psychoanalytica Anna Enquist (1945). Het verhaal gaat over een Joodse kleermaker die voor de Eerste Wereldoorlog als landverhuizer van Polen naar Amerika gaat vanwege het toenemende antisemitisme, maar wordt teruggestuurd naar Rotterdam. Anna Enquist heeft haar verhaal gebaseerd op historische documenten, onder andere op de levensgeschiedenissen zoals opgetekend in het herdenkingsboek van het Delta Psychiatrisch Ziekenhuis in Rotterdam.

Het verhaal speelt zich af in 1912 in het psychiatrisch ziekenhuis Maasoord (later Delta). Mendel Bronstein is dan ongeveer 52 jaar oud.

De gastacteur Eduard Leuw, die in het verleden ook de voorstelling *Versteend Verdriet* gespeeld heeft, heeft opnieuw een verhaal gekozen uit de Joodse geschiedenis vanwege zijn sterke affiniteit daarmee.

Ter voorbereiding van de voorstelling zijn gesprekken gevoerd met Anna Enquist. Zij heeft de noodzakelijke achtergrondinformatie gegeven.

De tekst van de monoloog is vervolgens vertaald naar de Nederlandse Gebarentaal. Anna Enquist heeft laten weten het op prijs te stellen als haar tekst ongewijzigd door de theatertolk zou worden uitgesproken. Tijdens de try-outs bleek dat echter niet te werken. De grammaticale volgorde van het geschreven Nederlands en de Nederlandse Gebarentaal zijn zo verschillend, dat de simultaneïteit werd doorbroken. Om een voorbeeld te geven:

De tekst van Anna Enquist:

Veertig jaar woonde ik in een sparrenbos. (...) het prikte met venijnige naalden in mijn huid als ik achterom het huis in liep.

De tekst in glossen in de Nederlandse Gebarentaal:

Sparrenbos: ik veertig jaar wonen daar. Huis, achterdeur, ik omlopen, sparrentakken huid prikken.

Die andere volgorde heeft te maken met de plaats- en tijdsaanduidingen. Eerst moet het huis worden aangegeven, dan de achterdeur om uiteindelijk 'achterom' te kunnen lopen.

Na overleg met Anna Enquist is zij ermee akkoord gegaan dat de door de theatertolk uitgesproken tekst de volgorde van de Nederlandse Gebarentaal zou volgen.

Aantal try-outs	2
Aantal bezoekers	74

De Spiegel

*In de kleedkamer zit een man voor de spiegel.
Terwijl hij bezig is zich te verkleeden en te schminken vertelt hij zijn verhaal.
Op het moment dat hij het podium betreedt, neemt het verhaal een onverwachte wending.*

Voor *De Spiegel* is de dove Amerikaanse schrijver en regisseur Bob Daniels aangetrokken. Hij heeft een eerste versie van de toneeltekst geschreven, uiteraard in het Engels, en deze is vertaald naar het Nederlands.

Deze Nederlandse tekst is vertaald naar een eerste versie in de Nederlandse Gebarentaal.

Acteur Dick Kerkhoven heeft een korte cursus gevolgd bij Ruud Douma, die onder het alias Dolly Bellefleur optreedt met een travestie-act.

Verwacht wordt dat Bob Daniels begin volgend jaar ten minste een maand overkomt om de regie te doen.

Albert & Alexander

Mijn boek De Schreeuw van een Doofstomme was voor mij de aanleiding om ALEXANDER GRAHAM BELL, u allen wel bekend als de uitvinder van de telefoon, uit te nodigen voor dit debat. Voordat ik mijn gewaardeerde opponent op het podium zal uitnodigen, wil ik u iets over het boek vertellen, om te beginnen over het waarom van de titel De Schreeuw van een Doofstomme.
Fragment uit de theatertekst.

Albert & Alexander is een voorstelling in de vorm van een openbaar debat tussen Albert Ballin (1867-1933) en Alexander Graham Bell (1847-1922).

De dove Amerikaan Albert Ballin was schilder, lithograaf, acteur in de stomme film en schrijver van het boek *The Deaf Mute Howls*.

Zijn boek is een aanklacht tegen de onderdrukking van de gebarentaal en een pleidooi voor de invoering van de gebarentaal als een universele taal.

In zijn boek vertelt hij uitvoerig over zijn ontmoetingen met Alexander Graham Bell, de beroemde uitvinder van de telefoon.

Albert en Alexander waren felle tegenstanders, maar desondanks bijzonder op elkaar gesteld. Bell vond dat gebarentaal op de scholen voor doven moest worden verboden. Gedurende enkele jaren werkte hij als onderwijzer op een school voor doven in Boston. Daar ontmoette hij zijn latere vrouw. Zij was doof maar kon niet gebaren. Albert Ballin was getrouwd met een horende vrouw die vloeiend kon gebaren omdat zij met dove broertjes en zusjes was opgegroeid.

In *Albert & Alexander* kruisen de twee heren hun degenen.

Albert & Alexander is in de voorbereidende fase, waarin de volgende stappen zijn genomen:

- Er is tijdelijk een onderzoeksassistent aangetrokken die de research heeft gedaan naar het leven van Alexander Graham Bell.
- Van het boek *The Deaf Mute Howls* van Albert Ballin is een literaire vertaling gemaakt naar het Nederlands.
- Delen uit het boek *Never the Twain Shall Meet* zijn vertaald. Dit boek gaat over de discussie tussen Alexander Graham Bell en Edward Miner Gallaudet (doof, 1837-1917), rector magnificus van Gallaudet University, de enige universiteit voor doven ter wereld.

Open Podium

Het Open Podium wil een vrijplaats zijn voor doven om korte presentaties te geven vanuit verschillende disciplines voor een publiek. De disciplines waaruit deelnemers kunnen kiezen zijn theater, poëzie en vertelkunst, dans, mime, clownerie, poppen- en maskerspel, en audiovisuele media.

Per keer vinden meerdere presentaties plaats van steeds andere deelnemers. Er wordt gestreefd naar een zo groot mogelijke diversiteit per avond.

In 2005 zijn drie afleveringen van het Open Podium geweest. In de dovengemeenschap is het Open Podium bijzonder populair.

Aantal afleveringen	4
Aantal bezoekers	313

Diverse voorstellingen

In 2005 zijn diverse voorstellingen gegeven, waarvan de meeste op verzoek. Tweemaal werd in het buitenland opgetreden, namelijk in Lodz (Polen) tijdens een internationaal gebarentheaterfestival en in Londen op verzoek van de British Deaf Association (BDA). Handtheater wordt regelmatig benaderd door organisaties uit de dovenwereld en uit de horende wereld om voor een bepaalde groep of bij een speciale gelegenheid een voorstelling te verzorgen. Hoewel deze voorstellingen arbeidsintensief zijn, acht Handtheater deze van belang omdat daarmee aan een duidelijke behoefte wordt voldaan.

Aantal voorstellingen	15
Aantal bezoekers	906

THEATERVOORSTELLINGEN VOOR KINDEREN

Handtheater brengt om en om een voorstelling voor volwassenen en een voorstelling voor kinderen uit. Hoewel in 2005 het accent lag op een voorstelling voor volwassenen, zijn er – vanwege de behoefte aan theateractiviteiten voor dove kinderen - toch zeven voorstellingen voor kinderen gegeven. De voorstellingen worden bezocht door dove kinderen en hun horende broertjes, zusjes, vriendjes en vriendinnetjes. Omdat Handtheater het van belang acht dat met name dove kinderen niet alleen passief genieten van een voorstelling, maar ook actief kunnen deelnemen, worden de meeste voorstellingen gecombineerd met een workshop. Dat heeft als gevolg dat het aantal deelnemers per keer beperkt wordt tot ongeveer 40.

Aantal voorstellingen	7
Aantal bezoekers	303

CULTURELE ACTIVITEITEN

De culturele activiteiten behoren tot de nevenactiviteiten van Handtheater. Bestuur en medewerkers zijn van mening dat deze zo spoedig mogelijk ondergebracht moeten worden bij de stichting Cultureel Centrum 't OOG i.o. Verwacht wordt dat deze stichting in 2006 een zelfstandige rechtspersoon zal zijn. In 2005 vielen deze activiteiten nog onder de verantwoordelijkheid van Handtheater. Daarbij ging het om drie boeiende lezingen van dove auteurs, een indringend reisverslag, een symposium van dove leerkrachten en een aantal filmavonden.

Aantal activiteiten	11
Aantal bezoekers	348

OPLEIDING EN EDUCATIE

Danscursus

Op initiatief van een dove stagiaire is een danscursus georganiseerd voor jongeren. De cursus werd begeleid door een dove danser onder begeleiding van een ervaren bewegingsdocente.

De cursus bestond uit zeven lessen van twee uur, resulterend in een Open Podium. In de choreografie werden gedichten in de Nederlandse Gebarentaal verwerkt. De cursus en het optreden zijn positief ontvangen.

Aantal deelnemers	7
Aantal lessen	7

AUDIOVISUELE PROJECTEN

De Kleedkamer

In vier bijeenkomsten hebben vijf dove jonge mannen de door Mieke Julien geschreven eenakter *De Kleedkamer* ingestudeerd. Daarna is van deze eenakter door de dove filmer Tim de Graaf een korte film gemaakt die in het dovenonderwijs wordt gebruikt. Niet alleen de deelnemers maar ook de toeschouwers hebben genoten van dit project.

Theo & Vincent

Theo & Vincent is de verfilming van de gelijknamige theaterproductie die Handtheater in een vorig seizoen op de planken heeft gebracht in samenwerking met het Van Gogh Museum. De filmopnamen vonden plaats in september van dit jaar onder leiding van Cees Samsom (beeldregie) en Mieke Julien (theaterregie).

Het resultaat is een mooie en indringende film over het leven en werk van Vincent van Gogh in de laatste twee jaren van zijn leven en over de band tussen de broers.

Verwacht wordt dat de DVD met voice-over in het Nederlands, ondertiteling in het Nederlands, Frans en Engels begin volgend jaar te verkrijgen is.

Theo & Vincent is op 25 november in première gegaan en enthousiast ontvangen.

De intensieve briefwisseling tussen de broers is bewaard gebleven en het Handtheater gebruikt de teksten van deze brieven om het tweetal weer tot leven te brengen. Jean Couprie speelt Theo en John van Gelder speelt Vincent. De laatste twee jaar van Vincents leven worden aan de hand van fragmenten uit hun correspondentie in beeld gebracht. Tussendoor beelden de twee mannen steeds een van Vincents schilderijen uit dat ook kort te zien is: zo vormen ze bijvoorbeeld een brug, imiteren de paarden die daarover heen lopen of het kabbelen van het water dat onder de brug doorstroomt. Heel simpele bewegingen hebben een prachtig effect: zoals wanneer de lange vingers van Theo bloemen uitbeelden die door Vincent geplukt worden. Met weinig middelen - wat décorstukken, belichting, geluid, goed gekozen camerastandpunten - wordt een hele gedachtewereld gecreëerd.

Wendy Koops, Woord & Gebaar, maart 2006

DIENSTEN AAN DERDEN

Handtheater wordt een- tot tweemaal per week benaderd met een vraag om informatie of een artistieke bijdrage. Vooral studenten van uiteenlopende opleidingen vragen om informatie over gebarentaal in het algemeen en theater in een gebarentaal in het bijzonder. Opvallend is ook het aantal vragen uit het buitenland. Helaas is Handtheater niet in de gelegenheid geweest om een informatiepakket te maken dat aan de vraag zou voldoen. Het afhandelen van diensten aan derden kost daardoor onevenredig veel tijd. Een publiciteitsmedewerker wordt in deze dan ook node gemist.

BUITENLANDSE CONTACTEN

In het kader van de voorgenomen artistieke verbreding heeft Handtheater buitenlandse doven uitgenodigd om naar Nederland te komen. Emmanuelle Laborit, directeur van het International Visual Theater uit Parijs, bezocht CC 't OOG om te overleggen over toekomstige uitwisseling en samenwerking. Bob Daniels, toneelschrijver en theaterregisseur uit Arizona, Verenigde Staten, werkte een maand in Amsterdam. Doug Alker kwam een weekend over uit Londen om een eerste impuls te geven aan The Dutch Deaf Comedians. De regisseur en acteur Levent Beskardes uit Parijs verbleef enige tijd in Amsterdam om een bijdrage te leveren aan het project *Bevroren Beweging*. De Noorse cineast Con Mehlum vertoonde enkele van zijn korte films en ging in gesprek daarover met het publiek. Theater Manu, uit Noorwegen, gaf twee voorstellingen van *Het Tinnen Soldaatje*. Directeur en regisseur Mira Zuckermann besprak met Handtheater plannen voor toekomstige samenwerking en uitwisseling. De Rus Vlad Gregoriev, woonachtig in Canada, gaf zijn one-man show en vertelde over zijn artistieke ontwikkeling.

CONTACTEN IN DE BUURT

Er is een voorzichtig begin gemaakt met contacten in de buurt, Amsterdam Westerpark, waar CC 't OOG gesitueerd is. De stadsdeelafdeling van de Partij van de Arbeid heeft in het cultureel centrum de jaarlijkse verkiezingsbijeenkomst gehouden. Op die dag is er ook aandacht besteed aan informatie over theater in gebarentaal.

Door het Ethiopische buurtrestaurant The Queen of Sheba is een culturele avond in het cultureel centrum georganiseerd waar ongeveer zestig Ethiopiërs aanwezig waren.

Met het kleinschalige kindertheater Het Kamertheater is een samenwerking aangegaan.

Voorstellingen van het Kamertheater worden – met tolk – ook in het cultureel centrum gegeven.

Handtheater heeft ook dit jaar meegedaan aan de Podiumroute, initiatief van het stadsdeel, om buurtbewoners bekend te maken met de culturele voorzieningen in de buurt.

PUBLICITEIT

Handtheater heeft in het laatste kwartaal een freelance publiciteitsmedewerker aangesteld voor een dag per week. Haar taak is om voor zowel Handtheater als voor Cultureel Centrum 't OOG een publiciteitsplan te schrijven.

Aan actieve publiciteit is Handtheater dit jaar nauwelijks toegekomen. Ondanks dat is er een aflevering van het jeugdprogramma Klokhuis uitgezonden met Handtheater als onderwerp. De stadsomroep AT5 heeft een mooi item gemaakt over de *Vagina Verhalen*. Het Amsterdams Stadsblad heeft een leuk artikel geschreven naar aanleiding van de opening van het gebouw. Over *Bevroren Beweging* zijn lovende artikelen geschreven door De Stentor uit Zwolle en het onafhankelijk maandblad Woord & Gebaar. Ook over *Theo & Vincent* is een zeer positieve recensie in dit maandblad verschenen.

BESTUURSVERSLAG

Personeel

In 2005 bestond het personeel uit de volgende mensen:

Mieke Julien	artistieke leiding	horend	0,6 fte	
Wouter Overgaauw	zakelijke leiding	horend	0,4 fte	freelance
Teja Vossen	productionele leiding	horend	1 fte	ID baan
Jean Couprie	senior acteur	doof	1 fte	ID baan
John van Gelder	senior acteur	doof	1 fte	ID baan
Dick Kerkhoven	beleidsmedewerker 't OOG	doof	0,7 fte	
Tim de Graaf	junior acteur	doof	1 fte	ID baan
Tonny van Kleinwee	bureaumedewerker	horend	0,8 fte	
Wietske Visser	research (sept-dec.)	horend	0,6 fte	tijdelijk

Daarnaast werkt Handtheater met ongeveer twintig freelancers en vijftien vaste vrijwilligers.

Over de samenstelling en honorering van het personeel wil het bestuur het volgende onder de aandacht brengen:

- Gezien het toegekende subsidiebedrag is het onmogelijk om de CAO Theater te volgen.
- Vier van de acht personeelsleden hebben een ID baan, waarvan de toekomst onzeker is.
- De artistiek leider heeft slechts een parttime aanstelling, terwijl een fulltime aanstelling noodzakelijk zou zijn.
- Voor de zakelijke leiding is slechts 0,4 fte beschikbaar. Gezien de complexiteit van de organisatie is dat strikt onvoldoende.
- Handtheater ontbeert een publiciteitsmedewerker, een medewerker verkoop en acquisitie, een medewerker educatie en een theatertechnicus.

In 2005 hebben enkele personeelwisselingen plaatsgevonden:

- Tim de Graaf – van oorsprong beeldend kunstenaar – heeft aangegeven weer meer tijd voor schilderen te willen vrijmaken. Voor hem is een gunstige regeling getroffen met de Stichting Welzijn Doven Amsterdam.
- Wouter Overgaauw heeft Handtheater per 1 juli verlaten. Vanaf half september heeft Janneke Tigchelaar als zakelijk leider ad interim zijn functie overgenomen.

Bestuur

Het bestuur bestond in 2005 uit de volgende personen:

Els Agtsteribbe	voorzitter	horend
Paul Kool	penningmeester	doof
Henk Buter	secretaris	doof
Femke Routs	algemeen lid	doof

Een eerste gesprek is gevoerd met Bregje Boonstra die naar verwachting begin volgend jaar in het bestuur zitting zal nemen. De inspanningen van het bestuur zijn erop gericht om binnen afzienbare tijd een capabele dove voorzitter te kunnen aanstellen.

Het bestuur kwam in 2005 negenmaal bijeen. De voorzitter van het bestuur, Els Agtsteribbe, heeft zich extra ingespannen om op korte termijn zorg te dragen voor een zakelijk leider ad interim.

Financiën

Handtheater heeft voor de periode 2005 tot en met 2008 de helft van het aangevraagde subsidiebedrag ontvangen. Dat heeft erin geresulteerd dat een aantal in het beleidsplan voorgenomen activiteiten geen doorgang heeft kunnen vinden of ondergebracht is bij de stichting in oprichting Cultureel Centrum 't OOG. De werkplaatsen voor tolken en vertalen en de audiovisuele werkplaats zijn komen te vervallen. De theateropleiding en de filmavonden zijn verschoven naar 't OOG.

Een tweede gevolg is dat het personeel van Handtheater niet volgens de CAO Theater kan worden uitbetaald, zoals het uitdrukkelijke voornemen van het bestuur was. Het feit dat de salarissen bij lange na niet voldoen aan de CAO Theater vindt het bestuur onaanvaardbaar, zeker gezien de staat van dienst van de meeste personeelsleden.

Van uitbreiding van personeel heeft het bestuur noodgedwongen afgezien. De zakelijke en artistieke leiding zijn niet uitgebreid naar fulltime aanstellingen. Het bestuur heeft geen publiciteitsmedewerker, medewerker educatie, theatertechnicus en medewerker verkoop en acquisitie aangetrokken bij gebrek aan middelen.

Alle theaterprojecten zijn low budget gerealiseerd. Er is weinig expertise van buitenshuis ingehuurd en voor zover er mensen van buiten zijn aangetrokken, is dat zo goedkoop mogelijk gebeurd. Bovendien is gekozen voor meerdere kleinschalige projecten die flexibel in te zetten zijn.

Het feit dat er minder expertise van buiten wordt aangetrokken, betekent een verzwaring voor het toch al overbelaste vaste personeel. Bovendien leidt het werken met vakmensen die minder ervaring hebben en dus goedkoper zijn, soms ook tot problemen. Om een voorbeeld te geven: bij de videoregistratie van de theatervoorstelling *Theo & Vincent* is weliswaar gewerkt met een professionele cameraploeg, maar om de kosten te drukken zijn de montage, de ondertiteling en het maken van het menu van de DVD uitbesteed aan beginnende bedrijven. Dat heeft uiteindelijk veel meer tijd gekost.

Ondanks de bezorgdheid die het bestuur heeft over de gang van zaken, wil het zijn bewondering uiten voor de inzet van het personeel dat ondanks deze beperkte middelen een financieel gezond eindresultaat heeft weten te behalen.

Prestatie

Het bestuur constateert dat het aantal activiteiten meer is dan was voorzien, maar het aantal bezoekers minder is dan was verwacht. De oorzaak is meervoudig:

- Het aantrekken van andere (buitenlandse) regisseurs heeft meer voeten in de aarde dan verwacht.
- Handtheater is er nog niet volledig in geslaagd om het oude publiek mee te nemen naar de nieuwe locatie. Het ontbreken van een publiciteitsmedewerker is daaraan mede debet.
- De tournee van *Bevroren Beweging* kan pas in 2006 van start gaan. Dat komt omdat theaters minder ruimte hebben voor het aankopen van voorstellingen en minder risico's nemen, dat wil zeggen eerder cabaret, musicals en voorstellingen van gevestigde gezelschappen programmeren dan voorstellingen die niet 'doorsnee' zijn.

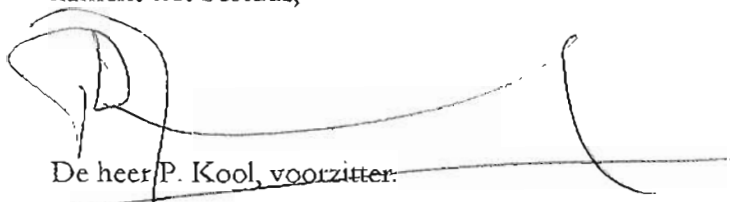
- In het eigen centrum hebben zeven try-outs plaatsgevonden, waarbij doelbewust het aantal reserveringen is beperkt. Dit om een nabespreking met het publiek mogelijk te maken.
- Het oprichten van de stichting Cultureel Centrum 't OOG kost tijd en energie.
- Voor de culturele activiteiten is vooralsnog geen personeel, waardoor deze ten laste komen van de medewerkers van Handtheater.

Voornemens

Voor het jaar 2006 wil het bestuur de volgende beleidsvoornemens formuleren:

- Ervoor zorgdragen dat Cultureel Centrum 't OOG zo snel mogelijk wordt verzelfstandigd.
- Voor de culturele activiteiten van dit cultureel centrum op korte termijn aanvullende subsidie aanvragen.
- Onderzoeken in hoeverre de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden bij Handtheater kunnen worden verbeterd.
- Aanvullende financiering realiseren voor het aanstellen van een publiciteitsmedewerker.
- Het continueren van de inspanningen om andere (dove) regisseurs uit binnen- en buitenland aan te trekken.

Hoogachtend,
namens het bestuur,

De heer P. Kool, voorzitter:

AMSTERDAM, APRIL 2006.

Aan het bestuur van
de Stichting Handtheater
De Wittenkade 63
1052 AD AMSTERDAM

Accountantsverklaring

Afgegeven ten behoeve van de Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap

Opdracht

Wij hebben de bijgevoegde jaarrekening 2005 van Stichting Handtheater te Amsterdam gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van Stichting Handtheater. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten en met in acht neming van de bij de Regeling subsidies en uitkeringen cultuuruitingen opgenomen controleprotocol. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen van de financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die de leiding van de huishouding daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Bevindingen

Wij hebben geconstateerd dat het aantal bezoekers conform prestatieoverzicht achter is gebleven bij de aantallen volgens het beleidsplan.

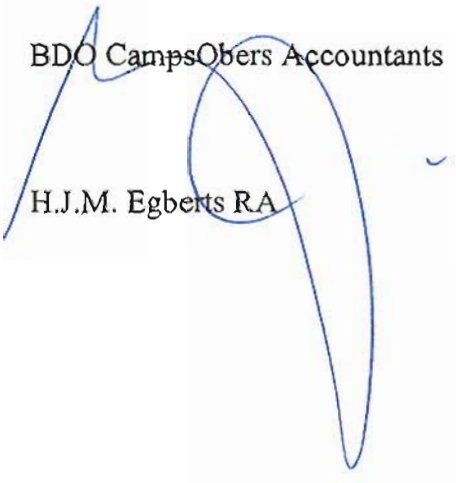
Oordeel

Op grond van ons onderzoek zijn wij van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Handtheater op 31 december 2005 en van het resultaat over 2005. Voorts zijn wij van oordeel dat de jaarrekening in overeenstemming is met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de jaarverslaggeving en voldoet aan de bepalingen van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen (het Besluit) inzake de verantwoording.

Tevens delen wij mede ten aanzien van de rechtmatigheid dat alle relevante bepalingen van het Besluit en de Regeling subsidies en uitkeringen cultuuruitingen zijn nageleefd, alsmede voorzover van toepassing de verplichtingen opgenomen in de verleningsbeschikking (brief van mr. M.J. Berendse, kenmerk DK/T/2005/41829, d.d. 3 oktober 2005 en brief van mr. M.C. van der Laan, kenmerk DK/T/2004/35485, d.d. 11 november 2004, met uitzondering van de onder de bevindingen opgenomen geconstateerde afwijking.

Amstelveen, 25 april 2006

BDO CampsObers Accountants

H.J.M. Egberts RA

JAAARREKENING

2005

STICHTING HANDTHEATER

INHOUDSOPGAVE	Blz.
RAPPORT	
Opdracht	2
Resultaat	2
JAARREKENING	
Grondslagen voor de financiële verslaglegging	3
MODEL I Balans per 31 december 2005 met vergelijkende cijfers per 31 december 2004	4 - 5
MODEL I Toelichting op de balans per 31 december 2005	6 - 9
MODEL II Functionele exploitatierekening over 2005 met vergelijkende cijfers over 2004 en de begroting 2005	10
MODEL II Specificatie functionele exploitatierekening 2005 (Podiumkunsten) met vergelijkende cijfers over 2004 en de begroting 2005	11 - 18
MODEL III Prestatieoverzicht 2005	19
MODEL IV Kasstroomoverzicht 2005	20

Aan het Bestuur van
Stichting Handtheater
De Wittenkade 63
1052 AD Amsterdam

Almere, 30 maart 2006

Geacht bestuur,

Opdracht

Ingevolge uw opdracht heb ik de jaarrekening 2005 van **STICHTING HANDTHEATER** samengesteld op basis van de door u verstrekte gegevens. De verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van die gegevens en de hierop gebaseerde jaarrekening berust bij u.

Werkzaamheden

Mijn werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het verzamelen, verwerken, rubriceren en samenvatten van financiële gegevens.

Balans

De balans per 31 december 2005 sluit met een bedrag van € 178.807 ,=.
Voor nadere informatie verwijs ik u naar de balans, alsmede de toelichting hierop.

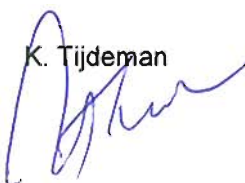
Resultaat

In het boekjaar 2005 is een nettowinst behaald van € 11.911,=.
Voor nadere informatie verwijs ik u naar de functionele exploitatierekening, alsmede de toelichting hierop.

Voor het geven van nadere toelichting ben ik te allen tijde bereid.

Hoogachtend,
8N20 Administratie & Advies

K. Tijdeman

JAARREKENING

Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Algemeen

Voor zover niet anders vermeld, zijn alle activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, is de verkrijgingprijs. Activa en passiva in vreemde valuta zijn gewaardeerd tegen de koers per balansdatum.

Waarderingsgrondslagen voor de balans

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschafwaarde, verminderd met lineair berekende afschrijvingen. Alle aanschaffingen beneden € 2.500,00 zijn direct ten laste gekomen van de exploitatierekening.

De vorderingen zijn opgenomen voor de nominale waarde.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de onderneming.

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten.

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de omzet is gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Model I voor de Balans

ACTIVA	31-12-05	31-12-04
Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	48.358	72.537
Inventaris en inrichting	11.241	9.014
Totaal materiële vaste activa	59.599	81.551
Financiële vaste activa		
Waarborgsommen	10.575	10.575
Totaal financiële vaste activa	10.575	10.575
Totaal Vaste Activa	70.174	92.126
Vorraden		
Onderhanden activiteiten	1.589	6.494
Totaal voorraden	1.589	6.494
Vorderingen		
Debiteuren	27.333	6.003
Overige subsidieverstrekkers	15.330	72.775
Overige vorderingen	15.510	50.069
Overlopende activa	7.252	923
Totaal vorderingen	65.425	129.770
Liquide middelen	41.619	20.621
Totaal liquide middelen	41.619	20.621
Totaal Vlottende Activa	108.633	156.885
TOTAAL ACTIVA	178.807	249.011

Model I voor de Balans

PASSIVA	31-12-05	31-12-04
Eigen vermogen		
Stichtingskapitaal	6.579	6.579
Algemene reserve	17.136	10.585
Bestemmingsfonds OCW	5.360	0
Overige reserves	0	5.689
Totaal eigen vermogen	29.075	22.853
Langlopende schulden		
Overlopende passiva	70.258	107.799
Totaal langlopende schulden	70.258	107.799
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers	4.675	10.787
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.769	3.473
Schulden inzake pensioenen	7.818	17.916
Overige subsidieverstrekkers	0	569
Overige schulden	5.965	6.790
Overlopende passiva	58.247	78.824
Totaal kortlopende schulden	79.474	118.359
TOTAAL PASSIVA	178.807	249.011

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31-12-2005

MATERIELE VASTE ACTIVA

	jr	Aanschaf waarde	Afschrijving t/m 2004	Afschrijving 2005	Boekwaarde 31-12-2005
<u>Gebouwen en terreinen</u>					
Verbouwing					
Verbouwing de Wittenkade	4	96.716,00	24.179,00	24.179,00	48.358,00

Het gehanteerde afschrijvingspercentage bedraagt 25%. Dit is op basis van de resterende duur van het huurcontract.

Inventaris en inrichting

Gebouwinventaris

Lichtapparatuur	10	6.037,90	2.113,90	604,00	3.320,00
		<u>6.037,90</u>	<u>2.113,90</u>	<u>604,00</u>	<u>3.320,00</u>

Audiovisuele apparatuur

LCD Projector	5	7.258,21	4.598,21	1.452,00	1.208,00
Teksttelefoon	5	2.858,29	428,15	572,14	1.858,00
Beamer	5	4.937,47	0,00	82,47	4.855,00
		<u>15.053,97</u>	<u>5.026,36</u>	<u>2.106,61</u>	<u>7.921,00</u>

TOTAAL		<u>21.091,87</u>	<u>7.140,26</u>	<u>2.710,61</u>	<u>11.241,00</u>
---------------	--	------------------	-----------------	-----------------	------------------

FINANCIELE VASTE ACTIVA

Waarborgsommen

Waarborgsom de Wittenkade 59-63 + 69					<u>10.575,00</u>
--------------------------------------	--	--	--	--	------------------

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31-12-2005

VOORRADEN

Onderhanden activiteiten

Overlopende projecten	<u>1.589,00</u>
-----------------------	-----------------

VORDERINGEN

Debiteuren

Effatha Guyot	26.512,00
Koninklijke Auris Groep	500,00
Overige	<u>321,00</u>
	<u>27.333,00</u>

Overige subsidieverstrekkers

Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	7.119,00
Fonds vorming & educatie van doven	908,00
NV Werk	2.303,00
Thuiskopiefonds	<u>5.000,00</u>
	<u>15.330,00</u>

Overige vorderingen

Bedrijfsvereniging	4.880,00
Omzetbelasting	<u>10.630,00</u>
	<u>15.510,00</u>

Overlopende activa

DVD verkopen Theo & Vincent	3.780,00
Vooruitbetaalde kosten	<u>3.472,00</u>
	<u>7.252,00</u>

LIQUIDE MIDDELEN

Kas	1.754,00
Postbank	29.734,00
Postbank kapitaalrekening	<u>10.131,00</u>
	<u>41.619,00</u>

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31-12-2005

EIGEN VERMOGEN

Stichtingskapitaal 6.579,00

Algemene reserve

Stand 1 januari 2005 10.585,00

Exploitatieresultaat 2005 6.551,00

Stand 31 december 2005 17.136,00

Bestemmingsfonds OCW

Stand 1 januari 2005 0,00

Naar bestemmingsfonds OCW 2005 5.360,00

Stand 31 december 2005 5.360,00

LANGLOPENDE SCHULDEN

Overlopende passiva

Subsidie Verbouwing de Wittenkade o.a. Gemeente Amsterdam 48.243,00

REA gelden 22.015,00

70.258,00

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31-12-2005

E. KORTLOPENDE SCHULDEN

Schulden aan leveranciers

Aegon	301,00
Beesafe	1.136,00
Julien	775,00
SSP	1.113,00
Xerox	921,00
Overige < € 300	429,00
	<u>4.675,00</u>

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonbelasting	<u>2.769,00</u>
---------------	-----------------

Schulden inzake pensioenen

Pensioenfondsen	<u>7.818,00</u>
-----------------	-----------------

Overige schulden

Reservering vakantietoeslag	<u>5.965,00</u>
-----------------------------	-----------------

Overlopende passiva

Overlopende projecten	29.366,00
BDO	4.120,00
Nuon	2.340,00
OWMT	2.896,00
Tichelaar	2.200,00
Theo & Vincent	3.500,00
Witteveen	3.500,00
Vooruitontvangen subsidies	7.500,00
Overige	2.825,00
	<u>58.247,00</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten

Huurverplichting 2006

Stichting Handtheater is per 1 maart 2003 een huurverplichting aangegaan voor 5 jaar betreffende de Wittenkade 59-63 + 69. Er zijn echter wel ontbindende voorwaarden opgenomen, waarin de huurverplichting vervalt. Dit is o.a. het geval, als Stichting Handtheater geen structurele subsidies meer zou ontvangen.
De huurverplichting voor 2006 bedraagt € 37.777,=.

MODEL II: Functionele exploitatierekening

BATEN	2005	Begroting	2004
Directe opbrengsten			
Publieksinkomsten	17.753	54.080	18.170
Overige inkomsten	20.187	0	1.322
Indirecte opbrengsten			
Diversen	7.939	16.000	270
Totaal Opbrengsten	45.879	70.080	19.762
Subsidies / Bijdragen			
Subsidie OCW Cultuurnota	204.123	201.456	95.578
Subsidie Provincie Cultuurnota	0	0	0
Subsidie Gemeente Cultuurnota	89.106	88.460	15.720
Overige Subsidies	94.160	88.546	230.540
Overige Bijdragen	25.000	24.000	30.000
Totaal bijdragen	412.389	402.462	371.838
TOTAAL BATEN	458.268	472.542	391.600
LASTEN			
Beheerlasten: Personeelslasten	80.500	54.700	99.149
Beheerlasten: Materiële lasten	107.334	91.805	188.966
Totaal Beheerlasten	187.834	146.505	288.115
Activiteitenlasten: Personeelslasten	186.339	182.456	171.283
Activiteitenlasten: Materiële lasten	73.168	143.581	27.157
Totaal Activiteitenlasten	259.507	326.037	198.440
TOTAAL LASTEN	447.341	472.542	486.555
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	10.927	0	-94.955
Saldo rentebaten/-lasten	984	0	1.123
EXPLOITATIERESULTAAT	11.911	0	-93.832

Specificatie functionele exploitatierekening (Podiumkunsten)

BATEN	2005	Begroting	2004
DIRECTE OPBRENGSTEN			
Publieksinkomsten			
Recettes	7.206	36.480	9.303
Uitkopen	10.547	17.600	8.867
Horeca bij voorstellingen	0	0	0
Overige publieksopbrengsten	0	0	0
Totaal Publieksinkomsten	17.753	54.080	18.170
Overige inkomsten			
Directe sponsoring	214	0	286
REA gelden besteed	11.759	0	0
Overige	8.214	0	1.036
Totaal Overige Inkomsten	20.187	0	1.322
INDIRECTE OPBRENGSTEN			
Diversen			
Giften algemeen	300	0	95
Losse horeca	3.118	4.000	0
Doorberekende reiskosten	971	0	0
Zaalverhuur (neventaak)	3.550	12.000	175
Totaal Diversen	7.939	16.000	270

Specificatie functionele exploitatierekening (Podiumkunsten)

BATEN	2005	Begroting	2004
SUBSIDIES / BIJDAGEN			
Subsidie OCW Cultuurnota			
Jaarlijkse subsidie uit de Cultuurnota	204.123	201.456	95.578
Totaal Subsidie OCW Cultuurnota	204.123	201.456	95.578
Subsidie Provincie Cultuurnota			
Jaarlijkse subsidie uit de Cultuurnota	0	0	0
Totaal Subsidie Provincie Cultuurnota	0	0	0
Subsidie Gemeente Amsterdam Cultuurnota			
Jaarlijkse subsidie uit de Cultuurnota	89.106	88.460	15.720
Totaal Subsidie Gemeente Amsterdam Cultuurnota	89.106	88.460	15.720
Overige Subsidies			
Incidentele subsidie OCW	0	0	22.500
Incidentele subsidie Stadsdeel Oud-West	3.750	0	0
Subsidie Ministerie VWS	0	0	90.586
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling Amsterdam	11.541	0	20.388
NV Werk	57.869	67.546	94.495
Gemeente Wijdmeren	21.000	21.000	0
Overige	0	0	2.571
Totaal Overige Subsidies	94.160	88.546	230.540

Specificatie functionele exploitatierekening (Podiumkunsten)

BATEN	2005	Begroting	2004
Overige Bijdragen			
Bijdrage Vrienden van Handtheater	0	5.000	0
N.R.F.	3.750	5.000	7.500
VSB Fonds	5.000	5.000	10.000
Fonds Vorming & Educatie voor Doven	1.375	0	2.750
Fonds voor de Amateur- en Podiumkunsten	2.750	0	5.500
Fonds voor de letteren	750	0	1.500
Ned Literair Productie & Vertaling Fonds	750	0	1.500
Thuiskopiefonds	5.000	0	0
RABO	5.000	0	0
Overige	625	9.000	1.250
Totaal Overige Bijdragen	25.000	24.000	30.000

Specificatie functionele exploitatierekening (Podiumkunsten)

LASTEN	2005	Begroting	2004
BEHEERLASTEN: PERSONEELSLASTEN			
Personeelslasten			
Directie	26.664	26.998	40.500
Secretariaat	28.527	26.202	28.526
Personeelszaken	0	0	0
Financiële zaken	0	0	0
Algemene en huishoudelijke zaken	22.752	0	27.495
Scholing	0	750	0
Woon/werkverkeer	390	0	472
Kantinekosten	411	0	222
Overige personeelslasten	1.756	750	1.934
Totaal Personeelslasten	80.500	54.700	99.149
Personeelslasten FTE			
Directie	0,00	0,44	0,00
Secretariaat	0,78	0,78	0,88
Personeelszaken	0,00	0,00	0,00
Financiële zaken	0,00	0,00	0,00
Algemene en huishoudelijke zaken	1,00	0,00	2,16
Totaal Personeelslasten FTE	1,78	1,22	3,04

Specificatie functionele exploitatierekening (Podiumkunsten)

LASTEN	2005	Begroting	2004
BEHEERLASTEN: MATERIELE LASTEN			
Huisvestingskosten			
Huur incl. opslagruimte & materialen	47.794	45.178	47.150
Onderhoud Huisvesting	4.009	2.100	1.222
Energie- Water en Gaskosten	6.580	6.200	7.900
Verzekeringen & Heffingen Huisvesting	811	1.800	749
Theathertechniek	983	0	0
Overige huisvestingskosten	162	750	236
Doorberekening huisvestingskosten project	-10.363	0	0
Totaal Huisvestingskosten	49.976	56.028	57.257
Algemene publiciteitskosten			
Algemene publiciteit	7.000	1.000	7.196
Reclame- en advertentiekosten	499	0	0
Website design & onderhoud	2.720	2.500	2.370
Totaal Algemene Publiciteitskosten	10.219	3.500	9.566
Afschrijvingskosten			
Verbouwing de Wittenkade	58	0	57
Inventaris	604	677	1.436
Audiovisuele apparatuur	2.107	1.000	1.881
Computers	0	500	1.285
Totaal Afschrijvingskosten	2.769	2.177	4.659

Specificatie functionele exploitatierekening (Podiumkunsten)

LASTEN	2005	Begroting	2004
BEHEERLASTEN: MATERIELE LASTEN			
Kantoorkosten			
Kleine aanschaffingen	42	2.100	1.423
Huur kantoorapparatuur	1.803	0	0
Telefoon/Fax/Teksttelefoon	1.711	3.000	3.688
Computer/Internetkosten	5.620	0	9.010
Kantoorbenodigdheden	1.756	3.500	3.601
Kopieerkosten	1.219	2.000	4.443
Porti- en koerierskosten	1.513	2.000	4.725
Reiskosten	1.371	375	4.053
Verblijfkosten	1.722	375	6.035
Reis- en verblijfkosten Buitenland	1.211	0	0
Bankkosten	147	0	331
Systeembeheer	3.767	750	5.734
Vormgeving	360	0	0
Representatiekosten	0	500	10
Relatiegeschenken	62	500	376
Verzekeringen	673	1.500	2.055
Abonnementen/Contributies/Bijdragen	630	1.000	787
Administratiekosten	14.425	6.000	14.429
Accountantskosten	5.765	2.500	4.892
Advieskosten/Juridische kosten	15	0	1.059
Vakliteratuur/Cd-roms/DVD/Video/Foto	1.584	2.750	1.953
Inkopen Horeca	1.569	0	0
Overige kantoorkosten	38	1.250	3.810
Doorberekening kantoorkosten project	-19.362	0	0
Totaal Kantoorkosten	27.641	30.100	72.414
Bijzondere baten en lasten			
Teveel gereserveerd NUON	-8.537	0	0
Teveel gereserveerd UWV	-2.069	0	0
Kagenaar	-2.554	0	0
Overige	745	0	9.635
Subsidies afboeking ontvangen in oude jaren	8.369	0	0
Reservering project Theaterschool	20.775	0	0
REA gelden	0	0	35.435
Totaal Bijzondere Baten en Lasten	16.729	0	45.070
Totaal Materiële Lasten	107.334	91.805	188.966

Specificatie functionele exploitatierekening (Podiumkunsten)

LASTEN	2005	Begroting	2004
ACTIVITEITENLASTEN: PERSONEELSLASTEN			
Personeelslasten Vast Personeel			
Artistieke leiding	32.272	36.816	22.743
Artistiek kader (regisseurs, ontwerpers)	23.412	23.720	23.661
Uitvoering (acteurs, dansers, musici)	42.565	102.851	49.349
Technisch personeel	29.488	0	31.549
Overig personeel	0	0	0
Doorberekening projecten	-39.486	0	0
Totaal Personeelslasten Vast Personeel	88.251	163.387	127.302
Personeelslasten Vast Personeel FTE			
Artistieke leiding	0,56	0,60	0,56
Artistiek kader (regisseurs, ontwerpers)	0,75	0,96	0,75
Uitvoering (acteurs, dansers, musici)	2,59	4,00	2,97
Technisch personeel	1,00	0,00	1,00
Overig personeel		0,00	0,00
Totaal Personeelslasten Vast Personeel FTE	4,90	5,56	5,28
Personeelslasten Honoraria			
Artistieke leiding	8.750	*	0
Artistiek kader (regisseurs, ontwerpers)	29.170	*	15.109
Uitvoering (acteurs, dansers, musici)	5.818	*	1.577
Technisch personeel	14.467	*	1.820
Overig personeel	32.462	*	16.272
Totaal Personeelslasten Honoraria	90.667	0	34.778
Overige personeelslasten			
Scholing	0	0	0
Woon/werkverkeer	1.170	0	1.252
Kantinekosten	959	0	667
Overige	5.292	19.069	7.284
Totaal Overige Personeelslasten	7.421	19.069	9.203
Totaal Activiteitenlasten: Personeelslasten	186.339	182.456	171.283

* De honoraria projecten zijn niet uitgesplitst in de begroting maar meegenomen in de materiële lasten.

Specificatie functionele exploitatierekening (Podiumkunsten)

LASTEN	2005	Begroting	2004
ACTIVITEITENLASTEN: MATERIELE LASTEN			
Vorbereidingskosten			
Huur repetitieruimte	5.834	0	1.668
Overige voorbereidingskosten	46.145	100.826	7.151
Totaal Vorbereidingskosten	51.979	100.826	8.819
Uitvoeringskosten			
Zaalhuur	1.135	0	1.630
Reis- en transportkosten	6.897	0	7.103
Sejours	7.606	0	5.553
Auteursrechten	1.557	0	838
Overige uitvoeringskosten	385	27.930	10
Totaal Uitvoeringskosten	17.580	27.930	15.134
Specifieke publiciteitskosten			
Drukwerk	2.359	4.000	1.955
Overige specifieke publiciteitskosten	1.250	10.825	1.249
Totaal Specifieke Publiciteitskosten	3.609	14.825	3.204
Totaal Activiteitenlasten: Materiële lasten	73.168	143.581	27.157

MODEL III: Prestatieoverzicht

A: PODIUMKUNSTINSTELLINGEN

	2005		Beleidsplan		2004	
	Aantal activiteiten	Aantal bezoeken	Aantal activiteiten	Aantal bezoeken	Aantal activiteiten	Aantal bezoeken
1. Voorstellingen						
In de standplaats	33	1.746	18	1.940	23	2.507
In de rest van Nederland	8	676	13	1.720	17	3.604
In het buitenland	2	370	0		1	1.054
Totaal voorstellingen	43	2.792	31	3.660	41	7.165
2. Overige activiteiten						
Culturele activiteiten	5	146	20	400	0	0
Filmmiddagen- en avonden	6	202	0	0	0	0
Totaal overige activiteiten	11	348	20	400	0	0
TOTAAL	54	3.140	51	4.060	41	7.165

MODEL IV: Kasstroomoverzicht

	2005	2004
I Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatiesaldo	11.911	-93.833
Aanpassen voor: Afschrijvingen materiële vaste activa	26.890	28.261
Mutatie voorzieningen	-5.689	5.689
<i>Bruto kasstroom uit operationele activiteiten</i>	33.112	-59.883
Mutatie in voorraden	4.905	44.580
Mutatie vorderingen	64.345	-17.963
Mutatie langlopende schulden	-37.542	0
Mutatie kortlopende schulden	-38.885	75.141
<i>Netto kasstroom uit operationele activiteiten</i>	25.935	41.875
II Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	4.937	99.575
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	-831
Investerings in financiële vaste activa	0	0
Desinvesteringen financiële vaste activa	0	0
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	4.937	98.744
III Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangsten uit langlopende schulden	0	0
Aflossing uit langlopende schulden	0	0
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	0	0
Mutatie liquide middelen I-II+III	20.998	-56.869
Liquide middelen einde boekjaar	41.619	20.621
Liquide middelen begin boekjaar	20.621	77.490
Mutatie liquide middelen	20.998	-56.869

Project	Datum	Theater	Standplaats	Elders	Aantal bezoekers
---------	-------	---------	-------------	--------	---------------------

VOORSTELLINGEN VOOR VOLWASSENEN

Vagina Verhalen

05-feb	Stadsschouwburg	Utrecht			188
19-feb	Raboththeater	Hengelo			119
05-mrt	Meervaart	Amsterdam			238
10-mrt	Lantaren/t venster	Rotterdam			56
19-mrt	De Regentes	Den Haag			128
08-apr	Universiteittheater	Groningen			57
09-apr	Universiteittheater	Groningen			45
23-apr	CC 't OOG	Amsterdam			97

Subtotaal

928

Bevroren Beweging

Try-out			Amsterdam		31
Try-out			Amsterdam		38
Try-out			Amsterdam		53
Try-out			Amsterdam		34
Try-out			Amsterdam		43

Subtotaal

199

Mendel Bronstein

Try-out	16-dec CC 't OOG	Amsterdam	33
Try-out	17-dec CC 't OOG	Amsterdam	41

Subtotaal

74

Open Podium

	02-apr CC 't OOG	Amsterdam	113
	07-mei CC 't OOG	Amsterdam	73
	11-jun CC 't OOG	Amsterdam	67
	22-okt CC 't OOG	Amsterdam	60

Danscursus**Subtotaal**

313

Diverse voorstellingen

Versteend Verdriet, voorstelling voor studenten UvA	12-apr CC 't OOG	Amsterdam	38
De Man, de Stad en het Boek	12-apr CC 't OOG	Amsterdam	82
Rupsje Nooitgenoeg en 's Nachts in mijn dromen	15-apr Gebarencafe	Ede	58
Voorstelling voor Duitse studenten	01-jun CC 't OOG	Amsterdam	34
Rupsje Nooitgenoeg; Man, Stad, Boek; Versteend Verdriet	07-jun CC 't OOG	Amsterdam	45
Diepzee	08-jul De Verhalenboot	Zwolle	25
De Clown	30-jul	Lodz, Polen	205
Deaf Humor, Bob Daniels, USA	07-okt CC 't OOG	Amsterdam	36
One Man Show, Vlad Grogoriev, Canada	08-okt CC 't OOG	Amsterdam	56
De Wereld op zijn Kop	29-okt	Londen	165

Rupsje Nooitgenoeg; Man, Stad, Boek; Versteend Verdriet	23-nov CC 't OOG	Amsterdam	20
Theo & Vincent, première	25-nov CC 't OOG	Amsterdam	65
Theo & Vincent, avondvoorstelling	25-nov CC 't OOG	Amsterdam	21
Mime cartoons	15-dec Open Hof	Amsterdam	45
Theo & Vincent, Podiumroute	18-dec CC 't OOG	Amsterdam	11
<i>Subtotaal</i>			906

VOORSTELLINGEN VOOR KINDEREN

Onder 1 hoedje	15-mrt CC 't OOG	Amsterdam	28
De Rode Ballon	17-apr CC 't OOG	Amsterdam	23
Het Toverstokje	11-mei CC 't OOG	Amsterdam	62
Water	19-jun CC 't OOG	Amsterdam	28
De mooiste vis van de zee	16-okt CC 't OOG	Amsterdam	41
Tinnen Soldaatje, Theater Manu, Noorwegen	12-nov CC 't OOG	Amsterdam	38
Tinnen Soldaatje, Theater Manu, Noorwegen	13-nov CC 't OOG	Amsterdam	83
<i>Subtotaal</i>			303

CULTURELE ACTIVITEITEN

India, Martine Wattel, Marijn de Boer	12-mrt CC 't OOG	Amsterdam	21
Anders doof zijn, Corry Tijsseling	15-apr CC 't OOG	Amsterdam	34
Bevrijd uit de Ballon, Rene Fabert	04-jun CC 't OOG	Amsterdam	21

Minisymposium					37	
Deaf Theatre, Raymond Luczak, USA				18-jun CC 't OOG 11-nov CC 't OOG	Amsterdam Amsterdam	33
<i>Subtotaal</i>						146
Film						
The Great Dictator				25-feb CC 't OOG	Amsterdam	18
Onderweg door het landschap van mijn vader, Cees Samsom				12-jun CC 't OOG	Amsterdam	89
Love is never silent				24-jun CC 't OOG	Amsterdam	24
Playtime				30-sep CC 't OOG	Amsterdam	21
Korte films door en met dove jongeren				29-okt CC 't OOG	Amsterdam	24
Vijf korte films, Con Mehlum, Noorwegen				10-dec CC 't OOG	Amsterdam	26
<i>Subtotaal</i>						202
EDUCATIEVE ACTIVITEITEN						
Danscursus						49
De Kleedkamer						20
<i>Subtotaal</i>						69
Totaal						3140

DINSTEN AAN DERDEN 2006

Datum	Naam	Functie	Doof	Organisatie	Plaats	Omschrijving
5-1	Annie Capoen	Studente	Nee	Opleiding Tolk voor Doven	Lennik, België	Wij info en materiaal t.b.v. voordracht.
7-1	Mieke Devinck e.a.	Studente	Nee	Opleiding Tolk voor Doven	Gent, België	Vragen aanvullende informatie over theater in gebarentaal.
12-1	Lies v/d Meijdenberg	Leerkracht	Nee	Vitaal	Vught	Wij workshops voor ca. 150 deelnemers, volwassenen en kinderen.
13-1	Ingrid Bultman	Commissielid	Ja	Commissie 50+ NVVS	Amersfoort	Wij voorstelling op landelijke dag voor doven en slechthorenden.
19-1	Jan Tempelaar	Directeur	Nee	De Gelderhorst	Ede	Wij ondersteuning bij oprichten van theatergroep van oudere doven.
29-1	Andrea Bossoni	Regisseur	Nee		Milaan, Italië	Wij samenwerking in Europees dansfilmproject.
31-1	Merel Ooms	Studente	Nee	Hogeschool voor de Kunsten	Utrecht	Wij onderzoek doen naar merchandising.
1-2	Jeroen Koopmans	Student	Nee	Sint Joost Academie	Breda	Wij advies bij maken van film Yo Deaf.
1-2	Michelle Kurzenacker	Kunstenaar	Nee		Amsterdam	Wij film maken over een dove jongen die verteld wordt op een componiste.
1-2	Aydin Kara	Studente (oneel)	Ja			Vraagt of het mogelijk is dat Turkse dove acteurs voorstelling spelen.
3-2	Barbara Demeyere	Scholiere	Nee	Lemmeninstituut	Leuven, België	Wij bijdrage aan thesis.
3-2	Saskia Kalter	Leerkracht	Nee	Mariëlschool	Veldhoven	Wij info en materiaal voor spreekbeurt over de Vagina Verhalen.
13-2	Montique v/d Bligelaar	Leerkracht	Nee		Vught	Wij voorstelling voor leerlingen.
16-2	Marie Bernard	Art, Culture, Tourisme des Sourds	Nee	ACTIS	Parijs	Wij met een groep Franse doven op bezoek komen en voorstelling zien.
16-2	Emmanuelle Laborit	Directeur	Ja	IVT, theatergroep	Parijs	Wij ontmoeting en uitwisseling.
28-2	Joerie van Zullen	Mede-organisator	Ja	Sense	Amsterdam	Vraagt om bijdrage aan Sense.
8-3	Sandra Lustenhouwer	Studente Nederlandse Gebarentaal	Nee	Hogeschool van Utrecht	Utrecht	Vraagt om informatie t.b.v. opdracht.
8-3	Pauline Gerritse	Studente tolkenopleiding	Nee	Hogeschool van Utrecht	Utrecht	Vraagt om informatie t.b.v. opdracht.
9-3	Myriam Schulze	Redactiecoördinator	Nee	Studio Imago	Amersfoort	Wij beeldmateriaal voor informatief boek voor de basisschool.
9-3	Mark Zurov	Voorzitter	Ja	Joodse Vereniging	Hamburg	Vraagt om voorstelling op congres en DVD Verstaend Verdriet.
14-3	Kika Meereboer	Leerkracht	Ja	Vakvereniging leerkrachten i.o.	Amsterdam	Wij een symposium organiseren in t OOG.

16-3	Ineke Kleinpenning	Consulent Vrije Tijd en Vorming	Nee	MEE (Voorheen SPD)	Arnhem	Wil voorstelling en workshops voor consulenten op studiedag.
23-3	Kees Buijzer	Buurthuiswerker	Nee	Buurthuis de Havelaar	Amsterdam	Wil graag nieuwe kindtheatervoorstelling in gebarentaal/gesproken taal.
29-3	Irene Fluit	Leeringsbegeleider	Nee	Effatha/Guyot School	Zoetermeer	Wil workshops voor ca. 20 dove leerlingen.
4-4	Annerieke v/d Weide	Studente tolkenopleiding	Nee	Hogeschool van Utrecht	Utrecht	Wil info i.b.v. opdracht.
8-4	David Hay	Researcher	Ja	VEE-TV	Engeland	Wil medewerking bij tv-programma voor Channel 4.
14-4	Cielke van Daalen	Studente tolkenopleiding	Nee	Hogeschool van Utrecht	Utrecht	Wil info i.b.v. opdracht.
14-4	Esther Essenburg	Studente tolkenopleiding	Nee	Hogeschool van Utrecht	Utrecht	Wil info i.b.v. opdracht.
16-4	Sophia Coppens	Studente	Nee	Opleiding Tolk voor Doven	Mechelen	Wil info t.b.v. thesis.
19-4	Annette Keijser	Studente tolkenopleiding	Nee	Hogeschool van Utrecht	Utrecht	Wil stage lopen.
21-4	Mieke van den Akker	Moeder doof kind	Nee			Wil teken- en schilderclub voor dove kinderen.
3-5	Linda van den Berg o.a.	Studenten	Nee	Hogeschool van Amsterdam	Amsterdam	Willen info i.b.v. onderzoek voor Theater Terra.
10-5	Kika Meereboer	Leerkracht	Ja	Kila Kala School	Tanzania	Wil advies bij het opzetten van een theatergroep van doven.
16-5	Noord Nederlands Toneel		Nee	Noord Nederlands Toneel	Groningen	Wil dove acteur voor het naspelen van het debat van D66.
18-5	Eddy van der Laan	Student theateenvormgeving	Nee	Hogeschool voor de Kunsten	Utrecht	Wil advies bij ontwikkelen van opera en muziektheater voor doven.
30-5	Johan Ros	Onderzoekmedewerker Taalwetenschap	Ja	Radboud Universiteit	Nijmegen	Wil documentatiemateriaal over Wim Enmerik, dove dichter.
31-5	Tom Linszen	Student	Ja	Ned. Film en Theater Academie	Amsterdam	Wil film maken in het theater voor toelatingsexamen.
2-6	Manjan Kremer	Maatschappelijk werker	Nee	Effatha/Guyot School	Groningen	Zoekt dove verhalenverteller.
21-6	Silke Mehler	Danseres	Nee		Amsterdam	Wil voorstelling moderne dans maken voor aan doof publiek.
21-6	Marga Goorden	Coördinator	Nee	Viuchtelingenwerk	Voorhout	Wil voorstelling.
25-6	Ilse Meyer	Studente	Nee	Hogeschool van Utrecht	Utrecht	Wil bijscholing lichaams- en gezichtsexpressie.
4-7	William Rodenburg	Projectleider	Nee	SVP-Kunst Westerpark	Amsterdam	Wil bijdrage aan jaartijds evenement Kijk op de Wijk.
29-7	Renes Eikelboom	Ouder van dove dochter	Nee			Wil voorleesworkshop voor ouders.
2-8	Nanette Elfring	Fortwachter	Nee	Forteland Pampus	Amsterdam	Wil een bevrindingsverhaal uit de WO II.
6-8	Rolf Kastelner	Theaterregisseur	Nee	Compagnie La Parole aux Mains	Parijs	Wil ondersteuning bij opzetten internationaal netwerk gebarentheater.

17-8	Annelies van der Eijk	Leerkracht		Nee		Amsterdam	Wilt DVD Vagina Verhalen lenen voor leerlijn over seksualiteit.
22-8	Glenn Fransky	Directeur		Ja	Center for Disability Research	USA	Willen theater bezoeken en kennismaken met dove acteurs.
22-8	Alain Potler	Voorzitter vereniging		Ja	Dovenvereniging	Rochin	Wilt op bezoek komen met 50 Franse doven.
2-9	Maaïke Zier	Studente		Ja	Hogeschool van Utrecht	Utrecht	Wilt een van de acteurs interviewen.
5-9	Birgitte Walvik	Amblenaar		Nee	Ministerie van Onderwijs	Finland	Wilt informatie t.b.v. werkgroep gebarentheater van het ministerie.
6-9	Sanna Jansen	Communicatiemedewerker		Nee	Ned. Instituut voor Z. Afrika	Amsterdam	Wilt decor lenen.
8-9	Mario Kop	Activiteitenbegeleider		Nee	Kalorama, Centrum door doofblinden	Beek-Ubbergen	Wilt voorstelling.
8-9	Lieke Schutte			Nee	Castingbureau De Uitdaging	Utrecht	Wilt samenwerking.
13-9	Margret Petursdottir	Artistiek leider		Nee	Draumasmidjan	IJsland	Wilt voorstelling van Handtheater op festival in IJsland.
22-9	Mieke Caplijn			Nee	Spoorwegmuseum	Utrecht	Wilt bijdrage aan verhalen vertellen in het museum.
25-3				Ja	SUDO (Utrechtse dovenorganisatie)	Utrecht	Wilt materiaal OOGgatiigen lenen.
27-9	Leonard van Goudoever	Artistiek leider		Nee	Theatergroep Max Tak	Amsterdam	Wilt advies bij casting dove acteurs.
27-9	Carl Hendriks			Nee	Servicepunt Kunst Westerpark	Amsterdam	Wilt bijdrage aan jaarlijkse Podiumroute.
4-10	Maria Barroso			Ja	British Deaf Association	Londen	Wilt voorstelling op festival.
4-10	Cor Toonen	Gastdocent		Ja	VMBO school	Nijmegen	Wilt uitzending Klokhuis over Handtheater laten zien op school.
6-10	Martine Hulshof	Studente Kunst en Kunsteducatie		Nee	Rijksuniversiteit	Groningen	Wilt info ten behoeve van afstudeerscriptie over cultuurbeleid
10-10	Roel de Witte			Ja	Dovendagcentrum De Schelp	Leeuwarden	Wilt voorstelling voor bewoners.
17-10	Suzanne Kemper	Studente		Nee	Hanzé Universiteit	Groningen	Wilt bijdrage aan Seminar <i>Hear the Unsaid</i>
17-10	Femke van Kooten						Wilt stage lopen
20-10	Tamara van Meer	Dramadocente		Ja		Utrecht	Wilt ondersteuning bij het opzetten van een theaterproductie.
2-11	Karin de Witte	Studente		Nee		Rotterdam	Wilt foto's maken t.b.v. opdracht.
8-11	Martine Wattel	Begeleidster doven		Ja	Odlion	Purmerend	Wilt theaterworkshops voor cliënten, resulterend in een presentatie.
8-11	Marieke Bekaert	Stagiaire		Nee	Cultuurcentrum	Tielt, België	Wilt antwoord op vragenlijst t.b.v. eindschrijft.
17-11	Liesbeth Veldman	Leerkracht		Nee	Dovenschool Signis	Amsterdam	Wilt voorstelling.

27-11	Roy Gierman	Vader van een doof kind	Nee		Groningen	Wil hulp bij inventarisatie van topografische gebaren.
1-12	Debbie de Jong		Nee	Organisatiebureau Plan Effect	Ommen	Wil theateer voorstelling voor familiedag.
1-12	Jacobien Geuze	Taalkundige	Nee	Nederlands Gebarencentrum	Bunnik	Wil fragment van Klokhuis over Handtheater gebruiken in lesmodule.
8-12	Karina Noorm	Studente tolkenopleiding	Nee	Hogeschool van Utrecht	Utrecht	Wil info ten behoeve van opdracht.
13-12	Ans Ross	Studente	Nee	Hogeschool	Utrecht	Wil antwoord op vragenlijst.
20-12	Paulien Donkers	Studente	Nee			Wil onderzoek doen naar meerwaarde van gebarentheater voor doven.

GEWOON TE MOOI VOOR WOORDEN

Acteur John van Gelder brengt in de voorstelling 'Bevroren Beweging', het schilderij 'Winterlandschap met ijsvermaak' van de zestiende eeuwse dovenschilder Hendrick Avercamp tot leven. Dat Van Gelder een hele zaal weet te boeien met zijn spel, komt door de manier waarop hij Gebarentaal tot ware kunst verheft. Hij doet dit met een scherp oog voor detail, een groot gevoel voor humor en een sterke overtuigingskracht. Regisseur Jacques Kriek heeft de kwaliteiten van Van Gelder goed benut!

Door **Tamara van Meer**

Hendrick Avercamp werd in 1585 in Amsterdam geboren en ging door het leven als 'de stomme van Kampen' omdat hij doof was en niet kon spreken. In die tijd besefte men nog nauwelijks dat stomheid een gevolg was van doofheid. Avercamp kon zich dankzij het rijke milieu waarin hij opgroeide, ontwikkelen tot een wereldberoemde schilder. Zijn winterlandschappen hangen in musea in de hele wereld.

Van Gelder trekt de toeschouwer met zijn prachtige gebaren en mimiek het leven van Avercamp in. Zoals hij de verschillende personages op het schilderij 'Winterlandschap' uitbeeldt is gewoon te mooi voor woorden, je moet het gezien hebben om er over mee te kunnen praten. Van Gelder zorgt dat je het hele plaatje voor je ziet; van de zure vrouw met de sluier in de grote ijslee tot de angstige palingen die koelbloedig door de spiezen doorboord worden alvorens naar de rokerij gebracht te worden. Met alleen mimiek, gebaren en beweging als zijn instrumenten weet hij de sfeer van Avercamps schilderij op te roepen en raakt hiermee de zintuigen van de toeschouwer. Al kijkende naar het spel van

Van Gelder voel je je de roofvogel die in zijn val uit de lucht een muis vangt, ruik je de eend die aan het spit gebraden wordt, klappertand je net zo van de kou als de man die door het ijs gezakt is. Prachtig en zeer komisch is zijn spottende uitbeelding van de deftige dames en heren, met hun hoge kapsels, hun stapels rokken en hun deftige kostuums. Je proeft er nog een laag onder, een laag van minachting voor deftige horenden die het allemaal zo goed weten. En wat zet hij ze hier met hun mond vol tanden, want welk gesproken verhaal kan er in de buurt komen van deze zo prachtige, zinnelijke, levendige vertelling? Van Gelder doet de hele voorstelling in z'n eentje, toch heb je niet het idee dat hij alleen is. Alle personages en vooral de dieren op het schilderij zijn vrienden van hem geworden. Heel bijzonder is ook het gevoel van ritme dat hij overbrengt; nu eens zijn de gebaren ingetogen, dan weer uitbundig en snel. Het toneelstuk wordt zo tot een soort visuele muziek. De enige vraag die je als toeschouwer hebt is misschien 'waar is Avercamp?' Maar als je even nadenkt, snap je dat Van Gelder zelf Avercamp is geworden.

vindt ze, het gaat erom om te bewijzen dat dove kinderen net zo goed kunnen worden als horende kinderen en dat ze net zo snel beginnen met leren lezen en schrijven wanneer ze de gebarentaal aangeboden krijgen. Zij vindt dat dove mensen in Tanzania die de mogelijkheden hebben, zich meer moeten inzetten voor dove kinderen en mensen, zodat de dovensamenleving sterker wordt.

Als ik vertel dat we in Nederland ook niet zo lang geleden waren begonnen met het standaardiseren van de gebaren, is dat moeilijk te geloven voor de Tanzaniaan. Zo'n rijk en goed ontwikkeld land als Nederland, alles moet toch mogelijk zijn. Het is voor hen onvoorstelbaar dat het dovenonderwijs in Nederland ook niet optimaal is en dat er gediscussieerd wordt of de gebarentaal wel als voertaal gebruikt moet worden. Nog steeds willen veel horende mensen het voortouw nemen en niet de dove mensen zelf. Ook in Nederland moeten we ons nog meer inzetten voor de dovensamenleving.

De dovensamenleving is uniek en werelds, dat ervaar ik hier nog sterker. Als je een dove ontmoet in een ander land, heb je het idee dat je een broeder of een zuster ontmoet. Je bent al meteen met elkaar aan het communiceren: Waar kom je vandaan? Wat doe je hier? Ga je mee naar de dovensamenleving? Hier heb je nauwelijks vergelijkingen met Nederland, maar in een Afrikaanse dovensamenleving word je als dove automatisch opgenomen, of je nou blank bent of niet.

Mijn doel hier in Tanzania is dat ik leerkrachten van de Unit for the Deaf in Morogoro leer hoe ze via een visuele

weg onderwijs kunnen aanbieden aan dove kinderen. Ik gebruik daarvoor de Leespadmethode die in Nederland speciaal voor dove kinderen is ontwikkeld, uiteraard aangepast aan de Tanzaniaanse leefomstandigheden. Alleen al door mijn aanwezigheid betekenen ik veel voor de mensen met wie ik samenwerk. Veel ouders van dove kinderen verbazen zich sterk over het feit dat een blanke ook doof kan zijn en een hogere opleiding kan volgen. Ze kunnen zich daardoor nog sterker inzetten om het onderwijs voor hun dove kind te verbeteren. Wanneer ik op straat druk aan het communiceren ben met een dove Tanzaniaan, verbazen veel voorbijgangers zich erover dat een mzungu (blanke) aan het gebaren is. En ze zijn helemaal verrast als ze erachter komen dat ik ook nog doof ben.

Veel westerlingen denken dat ze Afrikanen veel kunnen leren en kennis bij kunnen brengen, maar omgekeerd kan juist ook. Wij, westerse cultuur, kunnen veel van hun leren. Het is niet de bedoeling dat we de Afrikaanse cultuur veranderen. Het is goed om de tijd te nemen om hun systeem te leren begrijpen en naar hun te luisteren wat ze echt nodig hebben.

Als alleen al de Tanzaniaanse leerkrachten de gebaren goed leren kennen en open staan voor de dovensamenleving en weten hoe ze via een visuele weg onderwijs kunnen geven aan dove kinderen, komen die kinderen al een heel eind. Als dove kinderen leren lezen en schrijven, kunnen ze zich beter redden in de samenleving. Zo simpel kan dat hier zijn.

Mijn motto voor Nederland: geef dove kinderen de kans om de gebarentaal te leren, de taal waar ze recht op hebben. Geef ze de ruimte om te ervaren en te ontdekken wat het leven hun toebrengt en de rest volgt wel...

De verslagen van mijn project zijn te zien op de website van Tanzatoto. www.tanzatoto.nl ■

Gesymphathiseerd, geen lid

Hartelijk dank voor het toesturen van twee exemplaren van uw schitterende blad. Ik heb uw magazine uiteraard met bijzondere aandacht gelezen omdat er een interview met mij in staat afgedrukt. Ik ben zeer in verwarring daardoor. Hoewel ik de tekst vóóraf gelezen heb, vallen mij nu toch een paar zaken op die ik anders heb gezegd. In het artikel wordt het volgende vermeld:

"Op de vraag of hij het niet jammer vond dat hij tuinman was, zegt hij: "Ach, ik had altijd een appel- of perenboom bij de hand waar ik wat van kon plukken."

Deze tekst van het interview is volgens mij toch een beetje kinderachtig geschreven. Ik bedoelde te zeggen: "Ik wilde naar de HBS, dát werd mij door de schoolleiding verboden en daardoor voelde ik mij gedwongen, om maar tuinman te worden." Om het leven voor mijn omgeving en mezelf toch aangenaam te maken, vertelde ik toch ook tegen de journaliste dat ik altijd een appel- of perenboom bij de hand had waar ik wat van kon plukken!

Verderop in het artikel staat vermeld: *"Als dove werknemer had ik in de jaren bij de plantsoendienst geen recht om een pensioen op te bouwen want in die tijd stond in de wet dat gehandicapten geen recht hadden op het opbouwen van een eigen pensioen. Ik was hier natuurlijk heel kwaad over, de stap naar de NSB was dus snel gemaakt."* Met name de aanscherping "de stap naar de NSB was snel gemaakt" geeft een wat vertekend beeld. Ik sympathiseerde met de NSB, maar ik ben er nooit lid van geweest. Hoewel ik na de oorlog zes maanden gevangen heb gezeten, ben ik voorgeleid voor een tribunaal dat mij vervolgens heeft vrijgesproken. Als ik lid was geweest, was dat natuurlijk nooit gebeurd.

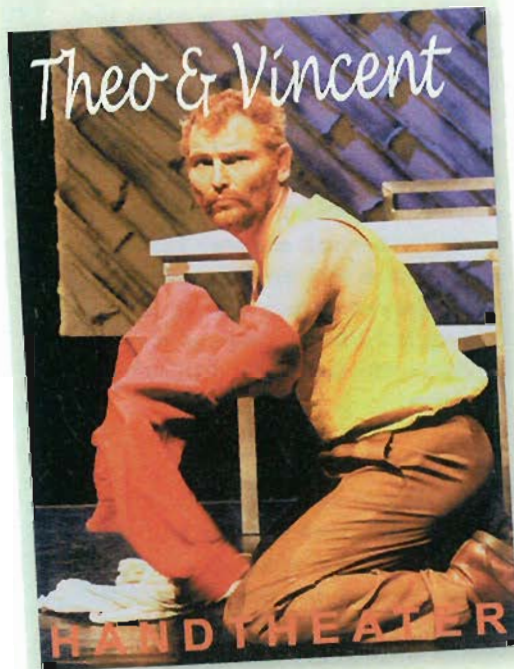
Leo Taal, Ede

BROEDERLIEFDE IN GEBARENTAAL OP DVD 'THEO EN VINCENT'

Door Wendy Koops

Het leven van Vincent van Gogh is net zo indrukwekkend als zijn schilderijen. Wereldwijd is de Nederlander bekend als geniaal maar geplaagd kunstenaar, als de man van de prachtige goudgele zonnebloemen, maar ook als de man die in een vlaag van verstandsverbijstering een stukje van zijn oor afsneed. 'Oor afsnijden' is in verschillende landen zelfs het naamgebaar voor Van Gogh. Vincents broer Theo was zijn steun en toeverlaat, degene die hem financieel en geestelijk ondersteunde en in hem bleef geloven toen er nog niemand naar zijn nu zo bewonderde schilderijen omkeek. Hoewel er voor Van Gogh al een naamgebaar bestond, moest er voor Theo en Vincent iets worden bedacht: Spaarzame T en Schilderende V. Ook gebruiken de twee in hun brieven woorden waarvoor nog geen gebaar bestond, zoals allerlei termen uit de schilderkunst. Het Handtheater bracht dat soort woorden terug tot de essentie: 'prepareren van schilderdoeken' werd bijvoorbeeld vertaald door de handeling aan te geven, namelijk het insmeren van het doek met een soort grondverf.

De intensieve briefwisseling tussen de broers is bewaard gebleven en het Handtheater gebruikt de teksten van deze brieven om het tweetal weer tot leven te brengen. Jean Couprie speelt Theo en John van Gelder speelt Vincent. De laatste twee jaar van Vincents leven worden aan de hand van fragmenten uit hun correspondentie in beeld gebracht. Tussendoor beelden de twee mannen steeds een van Vincents schilderijen uit dat ook kort te zien is: zo vormen ze bijvoorbeeld een brug, imiteren de paarden die daarover heen lopen of het

De beroemde schilder Vincent van Gogh voerde een levendige briefwisseling met zijn broer Theo. Het toneelstuk dat het Handtheater hierover maakte, is inmiddels vertaald naar een prachtige film die verkrijgbaar is op dvd.

kabbelen van het water dat onder de brug doorstroomt. Heel simpele bewegingen hebben een prachtig effect: zoals wanneer de lange vingers van Theo bloemen uitbeelden die door Vincent geplukt worden. Met weinig middelen - wat décorstukken, belichting, geluid, goed gekozen camerastandpunten - wordt een hele gedachtenwereld gecreëerd.

Het is heel slim om zo dicht bij de teksten uit de brieven te blijven. Ze leveren een schat aan informatie over de geesteswereld en de werkwijze van de grote schilder, maar ook over leven in de 19e eeuw en over de ontroerend diepe liefde tussen de twee broers. Uit de brieven spreekt helmwee en gemis,

terwijl de broers elkaar in de film direct toespreken en soms zelfs aanraken. Zo zie je hoe dicht hun levens met elkaar verbonden zijn en hoeveel ze elkaar steunen en troost bieden, terwijl ze toch heel ver van elkaar wonen.

Ze vertrouwen zowel hun dromen en verwachtingen als hun diepste angsten toe aan het papier. Theo is voortdurend bezorgd om Vincent, die als een bezetene werkt en vergeet goed voor zichzelf te zorgen. Hij geeft hem goede raad en spoort hem aan te blijven werken, maar vertelt ook over zijn eigen leven: hoe gelukkig hij is met zijn vrouw en kind, hoe het gaat op zijn werk. Vincent vertelt Theo over zijn schilderijen, over zijn zorgen over het geld dat hij van hem leent, over zijn gevecht tegen de demonen in zijn hoofd. 'Het leven lijkt op een boom waarvan de wortels heel erg zijn aangetast', schrijft Vincent over zijn steeds verslechterende geestelijke toestand. Als iemand zijn eigen situatie zo mooi heeft verwoord, waarom zou je zijn teksten dan inderdaad niet gewoon gebruiken?

Vincent pleegde op zijn 37ste, in 1890, zelfmoord. Het deed de vier jaar jongere Theo zo ontzettend veel verdriet dat ook hij geestelijk verward raakte, moest worden opgenomen en uiteindelijk een half jaar na zijn beroemde broer overleed. Dat zit niet in de film, wat jammer is. Nu wordt benadrukt hoe afhankelijk Vincent van Theo was, terwijl het andersom hetzelfde was, anders zou Theo niet zo kort na Vincent zijn gestorven. Van de andere kant is het een duidelijke keuze van de makers om te kiezen voor het perspectief van Vincent: we zien niet alleen wat hij aan Theo schrijft, maar we zien ook dingen die zich in zijn leven afspeelden, zoals het incident waarbij hij zijn oor afsneed of zijn worsteling tegen zijn gekte. Een te respecteren keuze, die een indrukwekkende film oplevert. ■

COLOFON

VERSLAG

Tekst Mieke Julien
Fotografie Syll Schaap

MEDEWERKERS

Mieke Julien artistieke leiding
Wouter Overgaauw zakelijke leiding
Teja Vossen productionele leiding
Jean Couprie senior acteur
John van Gelder senior acteur
Tim de Graaf junior acteur

Dick Kerkhoven beleidsmedewerker Cultureel Centrum 't OOG

Wietske Visser researchmedewerker
Tonny van Kleinwee bureaumedewerker

BESTUUR

Els Agtsteribbe voorzitter
Paul Kool penningmeester
Henk Buter secretaris
Femke Routs algemeen lid

HANDTHEATER

p/a Cultureel Centrum 't OOG
De Wittenkade 63
1052 AD Amsterdam
T 020 412 38 21
F 020 689 56 57
TT 020 689 56 57
E info@handtheater.nl
www.handtheater.nl

Amsterdam, april 2006